

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemani velja:

Za celoletno predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld 40 kr.

V administraciji prejemani velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.

Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserte) vsprejema upravnilstvo in ekspedicijska v „Katol. Tiskarni“ Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semenških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Vredništva telefon-števil. 74.

Štev. 283.

V Ljubljani, v soboto 11. decembra 1897.

Letnik XXV.

Izjava.

Manifest, katerega je včeraj izdala parlamentarna komisija združene desnice, mora v teh resnih časih razveseliti vsakega zavednega Slovenca ter navdati z nado, da po hudih nevihtah zasije žarko solnce tudi pred prag slovenskega trpina. Zastopniki vseh avstrijskih narodov, ki tvorijo veliko večino prebivalstva v Avstriji, so iznova izjavili solidarnost ter izrazili načela, katera naj ostanejo temelj prihodnjemu političnemu delovanju parlamentarne večine. V edinosti je moč, in pravica mora zmagati.

Z ozirom na to veselo dejstvo je odbor „Katoliškega političnega društva v Ljubljani“ sinoči sklenil nastopno zahvalno izjavo:

„Odbor „Katol. pol. društva“ z največjim veseljem pozdravlja solidarno postopanje slovenskih in katoliških-nemških državnih poslancev v boju za resnico in pravico. Odbor izraža svoje popolno soglasje z manifestom, katerega je izdala združena desnica na temelju krščanske pravičnosti. Edino v gojitvi prave vernosti, v pravičnem izvrševanju enakopravnosti vseh narodov, v vstrajnem delu za gospodarsko in socialno zboljšanje vseh stanov prebivalstva morejo iskati avstrijski narodi in naša država rešitve iz opasnega položaja, katerega je povzročila nemško-nacionalna in socialno-demokratska obstrukcija.

Odbor izreka svoje zaupanje združeni des-

nici in zahvalo osobito slovanskim skupinam na sijajni manifestaciji solidarnosti, nemškim katoliškim poslancem pa za neustrašeno in možato postopanje, s katerim so se brez ozira na surove in krute napade svojih in naših nasprotnikov potegovali za pravično stvar“.

Odbor je naročil svojemu predsedniku, g. državnemu poslancu Fr. Povšetu, da to izjavo naznani načelnikom pojedinih klubov združene desnice.

Kdo je premagan?

Ponosna izjava zastopnikov avstrijskih narodov svedoči, da krščanske pravičnosti ni še konec in da tudi nje branilci v državnem zboru niso podlegli. Kot zmagalet govori: v mirni samosvesti, v brezhrupnem ponosu. Na njihovi strani ni iskati poražencev.

Pač pa so poraženci drugod. In žalosten je pogled na nje, ne za nas, no za tiste, ki se baharijo z zmago. Porazena je avtoriteta. Že tedaj, ko je rajni Badeni šel nastavljat svojo roko predržnemu nemškemu pisarju, je plakala avtoriteta. Sedaj še bolj! Vse oblasti so trpele na svojem dostojanstvu in še trpe, jedino moč združenih avstrijskih narodov si je ohranila svoje ponosno lice. Ni varno opisavati podrobnosti, kdo vse je izgubil svojo avtoriteto; zadostuj torej, da to splošno poudarjamo. Le od daleč omenjamo, da je pouličnih dunajskih kričarjev šum segel predaleč in da je žalostno, da se je žrtvovala avtoriteti nahujskanih pouličnikov zakonita avtoriteta.

V Gradcu ni bilo boljše. Če bo šlo tako dalje, bo kmalu Resel za stalno gospodoval ondudaj. Že ob volitvah so bili trije dnevi njegovega neomejenega gospodstva; že tedaj so pokale šipe duhovnikom in socialistički pljunki so se jim metali v lice;

sedaj je bilo še gorje. Meščanstvo se je do dobra poklonilo Reselu in njegovim. Nad 50.000 ljudij je spremljalo ubitega sodruga na groblje; župan in mestni starešine so bili med njimi. Ob sv. Rešnjega Telesa procesiji jih ni videti, tu so bili.

Poražena avtoriteta se joče s poraženim parlamentarstvom. Poslanci so doma; usta jim je zamašila surovost in podlost nemških in „mednarodnih“ strankarjev. A zamašila jih je tudi sebi.

Liberalci so ob svojih volitvenih zvijačah radi poudarjali, da ljudstvo še ni zrelo za ustavno življenje in da morajo zato oni skrbeti za izobraženo zastopstvo. Skrbeli so za nje z lažjo in obrekovanjem, s silo in denarjem. A to samo se je po tridesetletni izkušnji pokazalo nezrelo. V atavistiškem prevratu so se spremenili profesorji in doktorji, baroni in grofi v golonoge Tevtoni in Cimbri.

Parlamentarstvo je podleglo in z njim ustavno življenje, z njim „sloboda in napredek“, s katerim so nas mamili nemški sleparji. Dobro smo že preje poznali njihove puhlice. Zašle so tudi med nas in vprizorile neumni boj proti klerikalstvu. Sedaj jih poznamo še bolje. Sloboda in napredek sta pomenjala jedino le nemško nadvlado. Če ima ta pasti, — hajdi sloboda, hajdi napredek! Krepelce in nož v roke, piščalko in trombo v usta, da se vprizori zadnji koncert strmoglavljeni slobodi. Naslov koncertu se lahko glasi: „Maček v vreči ali izjalovljeno hinavstvo“. Sedaj se poznamo. Mačka v vreči smo kupili avstrijski narodi, ko smo po nemških liberalcih prejeli ustavo. Izpoznali smo mačka in sedaj cvili in bi rad raztrgal vrečo, v kateri tiči. Egida parlamentarskega življenja — zbornični predsednik — je bil vržen raz svoj stol; s tem je bilo vrženo tudi ustavno življenje ob tla.

Avtoriteta in parlamentstvo sta torej izgubili svojo veljavo. Na avtoriteti in na parlamentstvu pa slone zakoni. Torej so tudi ti poraženi. Vsi pojmi so se zmešali. Zakonitost in protizakonitost, poštenje

LISTEK.

Kaj bo?

Razdeliti so torej nameravali Češko. Iz jedne parcele, ki je po kulturi povse jednaka, nameravali so narediti tri, nemško, češko in mešano. Katera bi bila prišla v višji kulturni razred? Ali bi bile ostale vse tri še za naprej lastnina gospodarja, kateri je živel na njih ter jim gospodaril že od pamtiveka, naroda češkega? Ali se ni bilo bati, da odpišejo vsaj jedno teh parcel od zemljeknjižne vloge tega gospodarja, napravijo zanj novo vlogo in pri tej vknjižijo izključno lastninsko pravico za Nemce? — Že so bili pripravljeni. Zemljemerjev je bilo dosti in pripravljeno so imeli vse orodje. Kedo pa naj vleče trak? Kedo naj pomaga postavljati mejnike? Kedo naj nosi velike lonce rudeče barve, da maže mejnike? Nacionalni Nemci bili so pripravljeni za to delo, ako bi smeli svojo parcelo napraviti poljubno veliko. Češki narod stal je ob strani in ni mu moglo biti všeč, kar so nameravali.

Tako so naposled zemljemerji spravili svoje orodje ter odšli. Na meji še stojijo veliki lonci barve, s katero bode brez dvoma ta in oni nemški časnikar,

kegar mu bode primanjkovalo drugega dela, mazal namišljene meje „sklenjenega nemškega ozemlja.“

Ali se bode ta poskus še kedaj ponovil? Ali se bode namera res izvršila kedaj? Kedo vé, kaj nam prinese prihodnost?

Nekaj pa o tem le vemo prav sigurno. Državni zbor letos ne bode sklepal provizorija. Že so hoteli biti nekateri gospodje radodarni — z denarjem davkoplačevalcev in ako bi vlada hotela dati malo kakega krepila obnemogli nemško-liberalni stranki, bi ta brez dvoma dovolila kvoto, kakoršno bi hotela vlada. Oj, kako navdušeno so nemško-liberalni gospodje podpirali obstrukcijo, kako so pomagali braniti „zatirane“ Nemce slovanskih „napadov“. Tudi gospodu baronu Zvegiju vskipela je prirojena nemška plava kri, ko je videl „kruto“ postopanje slovanskih strank v državnem zboru, in hodil je pridno podpisat predloge na glasovanje po imenih in jednake vrednosti. Naposled pa je z energično roko riniti pomagal grofa Badenija raz ministerski stol, da ne bi pod njegovo vlado Slovani in Slovenci dobili preveč pravic.

Bližajo se časi deželnih zborov. Gospod baron in njegovi posedali bodejo zopet oblastno po naši deželni zbornici.

Prijazno bodejo stiskali roke našim naprednjakom in v tesni zvezi z njimi bodejo odbijali napade črnih klerikalcev na — pravice našega naroda. — Srečni slovenski narod, ki imaš take prijatelje in zaveznike. V Ljubljani imajo prvo besedo v deželnem zboru in odboru, na Dunaju pa pomagajo vreči vlado, ki ti je hotela dati nekaj pravic. Saj se ne smeš prevzeti in ponižnost je lepa čednost. Kaj pa bi tudi začel s pravicami, saj jih nisi vajen.

Torej le krepka zveza nemških obstrukcionistov in naših naprednjakov te more obvarovati škode. Kajti klerikalci so vedno polni črnih naklepov proti tvoji svobodi. Kakšna sirota bi bil, ako bi ne poznal Haeckljevih naukov, in klerikalci ti jih ne privoščijo. Kaj so vse narodne pravice proti takim naukom. Ali tolažimo se z besedami „Narodovega“ dopisnika, ki „od nekoč“ piše, da „klerikalizem v dobi Darwina in Haeckla ni nevaren.“ Čudno je potem, zakaj se ga ta mož s svojimi somišljeniki boji. Sumljivo znamenje za bližajočo se deželnozbornsko dobo je pač, da „Narod“ zopet dolži nas „klerikalce“ s tako silo brezdomovinstva. Seveda, težko je pač, braniti pobratimstvo z nemškimi obstrukcionisti.

in lopovstvo, pravica in krivica, dostojnost in pobalinstvo — ti pojmi nimajo več svojega pomena. Negativni se proslavljajo, pozitivni se mečejo v blato. Kam smo prišli? Ali je še mogoče globlje pasti? Menimo, da ne.

Sedaj smo se lahko prepričali, iz kakšne snovi se snujejo jakobinci in sansculottje; lahko vemo, kakšne baže ljudi je imel francoski konvent pred 100 leti v svoji sredi.

Tudi avstrijski strankarji bi radi igrali ulogo jakobincev in sansculottov, a dozdej še nimajo kam postaviti giljotine, s katero je že žugal socijalni demokrat Berner večini. Tudi giljotino jim doslej zastopa samo Pferschejev pipec. Avstrijski narodi imajo še preveč jasnih glav, da bi se jim tako brž snele, in lahko pričakujejo, da se po starem vzorcu avstrijski jakobinci in sansculottje pokoljejo med seboj. Sedaj imajo še skupno tvrdko; — zove se: „Allheil Alldeutsch!“ A še ta je pri socijalnih demokratih zakrita. Imenovali smo jih mednarodne, ker je to njihova oficijelna tvrdka, dasi ve celi svet, da so nemški po izvoru, po vzgoji, po možganih in obistih. Skotili so se v odpadkih nemškega ljudstva. Nemški mob jim je mati, oče pa — žid. Dasi se trdno oklepajo očeta, vendar pri tem ne zatajujejo matere.

V znamenju pesti so se našli s „smetano“ svojega rodu in ž njo so v skupni zvezi pogazili avtoriteto, parlamentsko življenje, ustavo in zakone. Ali je bilo treba, da je prišlo do tega, je popolnoma novo vprašanje, na katero nečemo in ne smemo odgovarjati. Za ta odgovor so poklicani drugi. Njim je prepuščamo.

Paševanje na Hrvatskem.

Da je iz Hrvatske že zdavnej izginila politična svoboda, to je dobro znano tudi že zunanjemu svetu; ali da se trpi v tej deželi tudi pravo paševanje vladajoče mažaronske stranke, to se je pokazalo pri zadnjih dopolnilnih volitvah. Kaj se je vse počelo, da zmagajo mažaronski kandidati, ni mogoče opisati, ker bi bilo vsega tega preveč; le dveh dogodkov omenimo, katera sta prav karakteristična za naše odnošaje. Narodni poslanec dr. Potočnjak se je podal iz Zagreba v Brod, da obišče svojega prijatelja mladih let dr. Brlića, ki je kandidiral kot član zjednjene opozicije v brodskem okraju. Ob enem se je hotel omenjeni poslanec prepričati, kako bodo ravnale politične oblasti pri tej volitvi v Brodu, saj se je pisalo o pripravih toliko in takih stvari, da niso bile verjetne, pa se tudi ni moglo vse po opozicijskih časopisih tiskati, saj so bila vsa poročila po navadi konfiscirana. A dr. Potočnjak je imel kaj videti, slišati in pretrpeti. Čim se je v Brodu zvedelo pri politični oblasti, da je omenjeni poslanec prišel v Brod, že je bilo vse pokoncu. Ziel se jim je nevaren, če tudi ni niti mislil na kakšno agitacijo za dr. Brlića, ker kaj takega ni bilo v tem okraju sploh mogoče. V hiši dr. Brlića je ostal, a ko so se hoteli opoludne pri kosilu prijateljsko zabavati, vstopi v sobo redarstveni činovnik ter zapové dr. Potočnjaku, da ne sme niti minute dalje ostati pri dr. Brliću. Nato stopita dva stražnika v sobo, češ, da bosta izvela zapoved dotičnega činovnika; ali poslanec zahteva pismeni nalog, po katerem je zapovedano njemu, da mora oditi. Tega pa činovnik ni imel, in poslanec je ostal ter se ni hotel odstraniti. Činovnik in stražnika odidejo. Ali za pol ure prideta dva orožnika z istim činovnikom. Poslanec vpraša zopet, jeli imajo pismeni nalog, ker drugače se bode on umaknil le sili. In zares zapové činovnik, da orožnika s silo odpeljeta narodnega poslanca iz hiše slobodnega in poštenega mestjana in državljana. Čudno je bilo gledati, kako je narodni poslanec korakal kot hudodelnik pred orožniki na kolodvor, kjer sta čakala in stražila tako dolgo, dokler se ni odpeljal z vlakom v Zagreb.

Precej za tem so žandarji na isti način odpravili iz Broda drugega narodnega poslanca Kutuzovića, ki je obiskal svojo hčer. Tudi ta poslanec je zahteval pismeni nalog, ali mesto tega mu postavi orožnik bajonet na prsa, a drugi ga hoče zvezati z verigo. Na krik in vpitje svoje hčere in da se ne zgodi še kaj hujega, udá se poslanec sili in orožnika ga odpeljeta iz Broda.

Tudi poslanec dr. Amruš je doživel nekaj sličnega. On se je podal v volilni okraj novigradski, kjer je kandidiral od opozicije profesor dr. Vrbanić. Dr. Amruš se je hotel prepričati, če so resnične vse pritožbe proti političnim oblastim glede nepostavnega ravnanja proti opozicijskim volilcem. To mu je

slobodno kot narodnemu poslancu; tako je vsaj navada v vseh ustavnih zemljah. Komaj pride dr. Amruš v Koprivnico, ga že dočaka na kolodvoru redarstveni činovnik z nalogom, da mora iz Koprivnice nemudoma oditi, češ, da nima tukaj nič opraviti. Kako je zvedela politična oblast, da pride dr. Amruš v Koprivnico, moremo si razjasniti le tako, da je nekdo iz Zagreba brzojavil. Pri nas je potemtakem vohunstvo tako razvito, da ne more biti bolje. In to je najbolj karakteristično za naše politične odnošaje. Kjer cvete vohunstvo, tam slobodi ni mesta, in na Hrvatskem zares ni politične svobode. — Dr. Amruš se poda zares precej v Novigrad, kjer obišče svojega starega znanca župnika v istem mestu. Moramo omeniti, da je omenjeni župnik privrženec današnjega zistema, da tedaj ni nevaren človek ali puntar, kakor mažaroni vsakega opozicijskega zavejo. Ker je bilo ravno poludne, pridrži župnik dr. Amruša pri sebi na kosilu. Ali med drugimi gosti je bil tudi ekrajni predstojnik iz Koprivnice. Leta je precej, ko je opazil dr. Amruša, zapovedal z osornim glasom, da se ima odstraniti iz koprivniškega okraja v jedni uri, ker drugače ga bode pregnal s silo.

Dr. Amruš se je temu protivil, ali da ne bode temu preuljudnemu predstojniku na potu pri dobrem kosilu, umakne se, ter o tem sporoči brzojavno predsedniku sabora in predstojniku vlade za notranje stvari, a premda je plačal odgovor, ni se mu nič sporočilo. Tudi znamenje ustavne svesti naših čuvarjev hrvatske avtonomije.

Dr. Amruš mora tedaj dalje ter se poda v Virje, da obišče prijatelje svoje, posebno pa še ondotnega župnika. — Ali mestni župan zahteva od njega potni list, a ko mu ga pokaže, zabrani mu iziti iz svojega stana, pred katerim ga je stražil orožnik. Dr. Amruš je seveda proti takemu ravnanju protestiral ter zahteval tudi pismeni nalog od občinske oblasti. To je tudi dobil ter jo bode uporabil v saboru. Tudi od tukaj je iskal brzojavne pomoči od vlade, ali je ni dobil. Drugi dan, ko je dr. Vrbanić sijajno zmagal v kljub drakonskemu ravnanju političnih oblastij proti opoziciji, povrnil se je tudi dr. Amruš v Zagreb.

To so neverjetni ali vendar le rasnični dogodki, katere so omenjeni poslanci sami opisali v „Obzoru“ ter jih iznesejo seveda tudi v sabor. Če se je kaj takega moglo zgoditi deželnim poslancem, ki stojé pod varstvom imunitete, kaj se je godilo že ubogemu narodu, posebno v okraju brodskem in bosnjaškem. To je paševanje ne pa vladanje in potem se ti ljudje še čudijo dogodkom n. pr. onim v Sjeničaku.

Politični pregled.

V Ljubljani, 11. decembra.

Paragraf 14. Pogajanja med vlado in vodjami parlamentarnih strank so pretrgana, § 14. ustave stopi v veljavo, doba začasnega absolutizma se prične. To je božično darilo, katero prinesó svojim volilcem oni „ustavoverci“, ki so s socijalnimi in nacijskimi prekucni pokopali ustavo s svojo silovito obstrukcijo. In sedaj se svojeglavci hlinijo s pomirljivostjo in zmernostjo, kakor pred policijo bežeči tat, kličejo: „Primité tatu!“ ter kažejo na desnico. Parlamentarna komisija levice je namreč izdala izjavo, v kateri pravi: „Ministerski predsednik baron Gautsch je s strankami levice stopil v razgovor, da bi omogočil normalno parlamentarno delovanje. Pogajanja so pretrgana. — — — Načelniki nemških strank na levici priznajo važnost rednih obravnav v parlamentu ter z ozirom na politično in gospodarsko stališče naše državne polovice v sedanjem trenutku obžalujejo, da niso dosegli tega namena. Navzlic temu izjavljajo, da so še vedno pripravljeni nadaljevati z vlado obravnave v dosego označenih namenov, da se odstranijo narodna nasprotja na Češkem in Moravskem ter vredé razmere med obema narodoma v teh deželah.“ — Levičarski vodje so naravnost otroški, ako mislijo, da resen človek veruje njihovi hinavski spravljalosti. Liberalni Nemci hočejo svoje stare predprave, hegemonijo na troške slovanskih narodov. Vsa njihova spravljaliva izjava je le pesek v oči. Ministerski predsednik baron Gautsch bode po novem letu takoj zopet prišel poskušati za spravo, da spravi državni stroj zopet na tir. Mej tem si bode pomagal s § 14. Toda na ta način vlada ne more dolgo vladati v Avstriji. Do 1. maja mora biti ustavnim potom sklenjena definitivna nagodba z Ogersko. Ali pa more

vlada brez češko-nemške sprave sklicati stari parlament? Mi sodimo, da ne!

Dr. Rieger, častitljivi patrijarh češkega naroda, kakor ga primerno nazivlja praška „Politik“, je z večerajšnjim dnevom stopil v osemdeseto leto svoje dobe. Ker je njegovo delovanje velepomembno za bratski češki narod, gotovo ne bo odveč, ako tudi mi spregovorimo o tem slavnem možu nekaj besed. Vkljub visoki starosti je mož še krepak na duhu in telesu, v načelih pa nevpopljljiv, neomajen. Mož, ki je prvi oral narodno ledino na Češkem, katerega življenje je bilo jeden sam vroč in hud boj, gleda sedaj kot sivolasni starček z zadovoljstvom bogato setev svojega neutrudljivega dela in je lahko ponosen na stavbo, kateri je položil temeljni kamen. Na večer svojega trudapolnega življenja ga navdaja vesela zavest, da iskra, ki jo je zanetil v milijone sre, ni ugasnila, ampak se je razširila v mogočen plamen. Umevno in primerno je, da se češki narod z veliko radostjo spominja te radostne obletnice ter izreka svojemu očetu gotovo hvaležnosti polnega srca svoje želje in svoja voščila za večer njegovega življenja, dobro se zavedajoč, da je v prvi vrsti le po dr. Riegerju dosegel to, kar sedaj posedá.

Češki deželni zbor. Napočil je čas, ko bi se imeli, kakor po navadi sklicati deželni zbori v zimsko zasedanje, v katerem se običajno reši proračun za prihodnje leto in razne druge nujne zadeve, katerih se ne manjka v nobeni avstrijski kronovini. Toda, sedaj je še vse tiho in nihče ne vé, kedaj bode vlada ustregla tem deželnim potrebam. Nekako najbolj željno pa pričakujejo dotičnega odloka voditelji češkega naroda, ker želé, da bi se v deželnem zboru poleg drugih potreb rešilo konečno vsaj deloma prepereče in vse duhove razburjajoče vprašanje. Toda kar je Čehom ljubo in koristno, tega ne marajo ondotni Nemci. „Politik“ namreč poroča, da je vsemogočni Funke svaril barona Gautscha, naj nikar ne skliče deželnega zbora češkega, češ, da so nemški poslanci v velikih skrbih za svojo osebno varnost. Kaj takega pač še ni čul svet! Vidi se, da jih napolnuje s takim strahom le slaba vest, in ako menijo nemški kričači, da so Slovani res tako surovi, kakor so bili Funke in consortes v državni zbornici, se gotovo zelo motijo. Češki voditelji se nadejajo, da se Gautsch ne bo dal preslepiti po teh „kulturonošcih“, ker sicer bodo prvi prisiljeni na najodločnejši način dokazati kabinetnemu načelniku, da si češki deželni zbor ne pusti kratiti svojih ustavnih pravic radi tega, ker so obstrukcijski škandali onemogočili delovanje državnega zbora.

Banffyjeva predloga se je po tridnevni razpravi večeraj odkazala finančnemu odseku v nadaljni pretres. Kakor smo večeraj naglašali, se je kmalu ohladila tista velika navdušenost opozicije v ogerski zbornici in konečno se je skoro brez vsakega šuma ustreglo Banffyjevi želji, padli so pa vsi predlogi opozicijskega. S 185 proti 37 glasovom je izrekla zbornica ministerskemu predsedniku svoje zaupanje. To razmerje glasov nam pokaže najpreje, da šteje opozicija blizu 40 mož, ki se ne marajo klanjati Banffyjevemu povelju, na drugi strani nam pa tudi pojasnjuje, da je v kljub precejšnji važnosti bilo odsotnih nič manj ko 229 poslancev, večinoma vladinovcev. Zadeva je toraj v prvem branju rešena in bo tudi v drugem in tretjem branju prodrla brez posebnih težav, ako se maloštevilna obstrukcija zopet v zadnjem trenutku ne razjezi in se jame posluževati raznih, nam dovolj znanih obstrukcijskih sredstev. Toda najbrže ne bo tako hudo, kajti Banffy bo že iznašel kako sredstvo, s katerim bo pomiril razburjene živce.

Nemška vlada ni več v tolikih skrbih radi znane zahteve za pomnožitev mornarice, kakor se je pokazalo v prvem hipu. Da se predloga vsprejme, potrebuje vlada kakih 197 glasov pri sicer polni zbornici, ker je nezastopanih v državnem zboru precej volilnih okrajev. Zanesljivih mož ima vlada na svoji strani sicer le 137, namreč 57 nemških konservativcev, 25 državnih strankarjev, 49 nacijskonalnih liberalcev in 6 divjakov, toda kakor je sklepati iz govora dr. Lieberja, bodo za predlogo glasovali tudi njegovi somišljeniki ter Welfi in Poljaki, ako jim vlada pokaže le kost ali podeli kako drobčino. Na ta način bi se pomnožilo zgorejšnje število za kakih 120 ter bi na ta način nastala večina, katere ne bo tako lahko zlomiti, tudi ako se anti-semitje in pa člani kmečke zveze vržejo popolno na nasprotno stran. Se bolj si pa seveda zagotovi vlada svojo večino s tem, ako ustreže zahtevi centra, ker bo ta potem gotovo glasoval za predlogo. Po

našem mnenju bo pa nemška vlada najbrže skušala v prvi vrsti zadovoljiti druge stranke in bode v slučaju, ako se ji ta nakana posreči, popolno prezrla zahtevo centra, ker je ta zahteva gotovo jedna najvažnejših in gotovo jedna največjih žrtev po mnenju sedanjih voditeljev nemške politike.

Antisemitizem v Rumuniji se je pričel v zadnjem času prav dobro razvijati, le žal, da je morda v mnogem oziru vse to gibanje precej pozno. V zadnjem času so se antisemitje prav dobro postavili po robu svojim tlačiteljem, prišlo je do malih prask, katerih posledice so seveda najboljše čutili oholi židje. Umevno je, da je ta zadeva našla takoj odmeva v parlamentu in senator žid Carp se je britko pritoževal nad postopanjem svojih nasprotnikov. Menil je, da bo v vladi našel, kakor je to običajno, dobrega zaščitnika in zagovornika. Toda opekel se je. Zgodilo se je nekaj, kar se ne čuje vsak dan. Minister za notranje zadeve je najodločneje odbil vsa Carpova očitanja ter izjavil, da so ravno židje povzročili vse nemire s svojim agresivnim postopanjem in sovraštvom nasproti rumunskemu narodu. V dokaz svojih trditev je prebral nek židovski manifest, ki se konča z nastopnimi besedami: „Sovražnik se mora ukloniti in se bo uklonil“. Sovražnik, pravi minister, je rumunski narod, ki se kaže napram židom preveč milega in tolerantnega. Senat je z veliko večino vzel ministrov odgovor na znanje in s tem pokazal Abrahamovičem, da v Rumuniji še niso jedini gospodarji. Kedaj bodo zastopniki krščanskega ljudstva tudi pri nas čuli tako izjavo iz ust kakega ministra. Steklo se bo najbrže še precej vode, da se to dogodi, kajti mi smo še preveč v Rothschildovih krempljih. Kakor nam, se godi žali-bog tudi večini ostalih evropskih držav.

Krečansko vprašanje pride sedaj, ko se je po dolgem pogajanju mej zastopniki evropskih velevlastij in grške ter turške vlade konečno vendar sklenila definitivna mirovna pogodba, najbrže kmalu na dnevni red. Izmej evropskih držav se za hitro rešitev tega perečega in dolgotrajnega vprašanja še najbolj poteguje naša država, kar je tudi naglašal avstrijski zunanji minister grof Goluhovski v svojem ekspezeju v avstrijski delegaciji. Voditelji krečanskih vstašev so neki precej zadovoljni z njegovimi pojasnili in goje najboljše nade za bližnjo bodočnost, le to jim ni posebno všeč, da bodo morali še nekaj časa gledati v svoji sredi turške čete. Zatrjuje se namreč, da jih sultan ne bo preje odzval z otoka, dokler se ne izvrši organizacija krečanskega orožništva. Tako daleč so neki sultana že dovedli zastopniki velevlastij. Vstaši se bodo seveda ustavljali tudi temu predlogu, toda, kakor zatrjujejo odlični člani narodne skupščine krečanske, se bodo konečno vendar le dali pregovoriti in bodo polagoma odložili orožje. Ako se pa to zgodi, potem pa naravnim potom ni več daleč čas, ko se bode slednjič po mnogih hudih bojih in praskah pokazal davno zaželeni uspeh prijateljev prebivalstva na otoku Kreta.

Socijalne stvari.

Socijalno razmišljanje.

(Dalje.)

Zato sem rekel, da bi moralo viseti v zbornici deset božjih zapovedij. In če je dal Komenski na šolo napisati: „Brezbožnik ne stopi v te prostore!“ bi moral ta napis biti tudi na zbornični palači, da bi bili poslanci prepričani, da so za svoje delovanje odgovorni ne samo ljudstvu, katero jih je izvolilo, marveč tudi Bogu, ki je ljudstvo za Sé ustvaril.

Kadar se je v francoskem konventu dogodilo, da je kak član govoril ali storil nekaj, kar se ni skladalo z jednim izmed sedemnajstih paragrafov ljudskih pravic, ga je takoj predsednik opomnil, naj pogleda na paragraf, ki ga je prestopil, in takoj ga je mogel prebrati, ker je visel zaznamek „pravice ljudstva“ na govorniškem odru. Kako lepo bi bilo i dandanes, ko bi se gospodom poslancem dvobojnikom pokazalo na peti paragraf desetero božjih zapovedij in bi jim zagrmelo na uho: ne ubijaj, mesto da bi jim stiskali roko in čestitali. Kako lepo bi bilo gledati, ako bi gospod predsednik poslancem, ki psujejo, sebi in drugim jemljejo čast, pokazal osmi paragraf: „ne pričaj po krivem zoper svojega bližnjega“ in tako podobno dalje.

Na leviči govorniškega odra je visel zapissek ustave. Tudi pri nas bi to ne škodovalo, zlasti onim gospodom, ki se držé ustave, kakor klopi kože, ali

vkľjub temu z nogami teptajo osnovni njeni zakon o enakopravnosti vseh narodov v Avstriji.

V konventu je stal dalje oltar z napisom: „posvečen zakonom“, in nad njim je visel zvezdek palic, kakoršne so nosili rim. liktorji pri svojih sekirah. Čudna reč to. Francoska revolucija je podrla Bogu posvečen oltar in postavila žrtvenik ljudskim minljivim zakonom. V tem je tičal velik kos bridke ironije. Revolucija sama je čutila, da morajo vsi ljudski zakoni imeti svojo sankcijo iz oltarja, toda pravo sankcijo imajo le iz onega oltarja, na katerem se kliče pravi Bog. Oltar, posvečen ljudskemu razumu, ne da sankcije ljudskim zakonom, za take postave pa se ljudstvo ne zmeni in jih ne spolnuje, ne meneč se za očitjanje vesti. To je revolucija slutila in prav zato je postavila nad žrtvenik snopič. Kako britka ironija in satira je pač to obetani, samovoljni slobodi. — Iz vsega tega je razvidno, da je naš moderni parlamentarizem dete konventa in mu v marsičem podoben. Kljub temu pa se mnogo razlikuje od njega in prisposabljanje obeh je zelo jednostransko. Kdor je te vrstice pazljivo prebral, me dobro razume!

Sedaj pa nastane važno vprašanje, katero se tiče družabnega reda. Glasi se tako-le: Kaj je poklicalo obstrukcionistične elemente v življenje, kaj jih vodi in kam jih bo pripeljalo? Odgovoril bom iz zgodovinskega in čisto krščanskega socijalnega stališča.

(Dolje sledi.)

Slovstvo.

Knjige družbe sv. Mohorja.

Ocenili Cirilski.

5. **Bolgarija in Srbija.** S to knjigo nadaljuje „Družba sv. Mohorja“ ono vrsto, katero je pričela l. 1893. s „Kitajci in Japonci“. V njej nam je opisal g. prof. A. Bezenšek Bolgarijo in Srbijo. Vsako omenjenih držav obdeluje pisatelj v 4 delih: najprej govori o zemljepisju, v drugem delu o zgodovinsko-političnih razmerah, v tretjem o narodopisju, v četrtem pa o gospodarstvenih razmerah.

Glede na zemljepisje bi bilo želeli, da bi ne bil pisatelj tako obširen v topografiji, in da bi nam zlasti izdatno okrajšal zgodovinske podatke pri opisevanju posameznih mest; nasprotno pa naj bi se bil nekoliko bolj oziral na zemljepisje: predložil naj bi nam vsaj v splošnih potezih tla obeh držav; tudi bi bilo zanimivo, ko bi bil pisatelj opisal Donavo in Balkansko gorovje nekoliko natančneje.

Pridane lepe slike bodo gotovo mnogo pripomogle, da se bo pripovedovanje lažje razumelo; tudi kartografična načrta obeh dežel bodejo dobro služila, le škoda, da nista nekoliko večja in da ni načrt Srbije toliko razširjen, da bi nam predložil tudi obmejne slovenske pokrajine. Priprosto ljudstvo bi se lažje orijentiralo.

Pisatelj, ki se mudi že malo ne 20 let v Bolgariji in je mnogo potoval po slovanskem jugu, gotovo najbolje pozna med Slovenci Bolgarijo in Srbijo; ker pa je poleg tega zajemal iz virov priznanih učenjakov (dr. K. Jireček in dr.), zato pač ne bo lahko najti večje pomote v knjigi.

Čudno je, kar pripoveduje pisatelj na str. 54; pravi, da je poslal bolgarski vladar Boris poslance k cesarju Ludviku II. in k papežu Nikolaju II. leta 888.; a tega leta ni bilo niti Ludvika II. († 875), niti Nikolaja II. Najbrž je tiskovna napaka in bi moralo biti 858 in Nikolaj I.

Na str. 7. in 8. pa naj bi bil pisatelj rabil novejšje statistične podatke o Turčiji, Rumuniji, Bosni, Italiji in dr., zakaj prebivalstvo je od leta 1880, na katero se ozira menda pri omenjenih deželah pisatelj, jako narastlo.

V jezikovnem oziru pa bi se dalo mnogo pripomniti; pisatelj rabi izraze, katerih ljudstvo ne more umeti, n. pr.: romantičen, strateški ali skovansko: vojnoslaven; dogma, resurekcionist, greizem; mnogo ima germanizmov: „ist“ in „ta“ ali „oni“, „opaziti je džamija“ str. 72, držati koga za k., stati pod vladarjem; tudi sicer je v knjigi mnogo nenavadnih izrazov in oblik: kristjanski, „to je pod čast“ str. 20, iznenadjen, „gornji stanovi“ (höhere Stände), „seči nad koga“ str. 55, „za vse spole“ str. 145; med „ženiti“ in „možiti“ bode med Slovenci, dokler se bode razlikovala mož in žena, gotovo ostal razloček, dasi nekateri pisatelji po tujem vplivu ta pojma zamenjujejo.

O jeziku bi se dalo še marsikaj omeniti, vendar moramo priznati, da te hibe ne jemljejo mnogo vrednosti sicer dobrej knjigi.

Iz mestnega zbora ljubljanskega.

Ljubljana, 9. decembra.

(Konec.)

O zavarovanju 22 mestnih poslopij poročila isto-tako odb. Svetek ter predlaga, naj se poslopja zavarujejo pri banki „Slaviji“ za dobo 10 let in svoto 207.990 gld. (!)

Odb. Trček meni, naj se poslopja zavarujejo le za dobo 5 let, ker bo do tega časa že ustanovljena deželna zavarovalnica, čemur pa ugovarja odb. dr. Tavčar, pojasnjujoč, da tudi v 10. letih še ne bomo imeli tega zavoda (!)

Pri glasovanju se pritrđi odsekovemu predlogu.

Mestni lov na bivšem lovišču graščine rakovniške se odda v najem Ivanu Veselu proti 20 gld. najemnine (poroč. odb. Svetek), o prošnji nekaterih hišnih posestnikov na svetu Zeschkovih dedičev za napravo ceste in kanala, se na predlog odb. Zabuovca ne razpravlja, ker se že vrše dotična pogajanja.

O prošnjah društva „Katoliški dom“ ter posestnikov Anton Krejči in Mar. Čemažar v zadevi dovoljenja 3 odstot. posojila se obravnava v prihodnji tajni seji.

Nato slede poročila stavbnega odseka. Odklonita se priziva oo. jezuitov glede na predlog za izgradnjo cerkve Avg. Jenka v zadevi podstrešnega stanovanja, sklene se pa zgraditi kanal od Streliških ulic do Elizabetine ceste za proračunano svoto 1400 gl. Dve poročili tega odseka se radi odsotnosti poročevalca odstavita z dnevnega reda.

Daljša debata se je vnela o nasvetu glede ustanovitve javne mestne tehtnice, ker je Supančič opustil svojo javno tehtnico.

Poročevalec Zabuovec je mnenja, naj se ne napravi nobena nova tehtnica, ker je že sedaj po jedna pri vsaki mitnici. Odb. Trček želi pokrito tehtnico sredi mesta, ker so sedanje vsled vremenskega vpliva zelo nezanesljive. Odb. Kozak in Turk pa predlagata, naj se pokrijejo dosedanje tehtnice in premesti ona pri klavnici.

Sklene se, poročilo vrniti odseku, da je predela v tem smislu.

Preko predloga o ustanovitvi javne grelnice se preide po nasvetu podžupanovem na dnevni red.

Odb. Subic, ki je sprožil svojedobno to misel ter jo vedno zagovarjal, obžaluje, da se ni našla primerna pot v rešitev tega vprašanja.

O premestitvi spomenika sv. Trojice poročila odb. Ravnihar ter predlaga, naj ostane na dosedanjem mestu ter se primerno popravi, čemur se pritrđi.

Konečno poročila odb. dr. Požar o predlogu dr. Gregoriča o ureditvi Resljeve ceste ter predlaga, naj se odstranijo sedanje lipe, nasade mesto teh na obeh straneh akacije, uravna trotoar ter napravi pri mestni hiši mrežna ograja mesto sedanje lesene in dr. Stroški so proračunani na 460 gld. Predlogu se pritrđi in seja zaključí.

Nadaljne točke se obravnavajo v jutrišnji seji.

V sinočni seji se je nadaljevala razprava o nekaterih ostalih točkah dnevnega reda. V prvi vrsti se je na predlog poročevalca odb. Subica odobril proračun mestnega vodovoda za bodoče leto. Dohodki se proračunavajo na 55.100 gld., potrebščina na 51.696 gld. 88 kr., toraj se izkazuje prebitka 3403 gl. 12 kr., ali 1545 gld. 61 kr. več nego letošnje leto.

Tvrđki Faendrich v Mödlingu se je za več izvršena dela pri električni centrali pripoznal odpadli zaslužek v znesku 1263 gl., vsprejel predlog o vpeklavi električne razsvetljave v centrali in v prostorih za akumulatorje za proračunano svoto 3.553 gld. ter poverilo dovažanje premoga s kolodvora v centralo ponudniku Ivanu Turku. (Poročevalec odbor-nik Pavlin.)

Kot nadaljna točka dnevnega reda je bila razprava o predlogu glede ustanovitve mestne godbe. Po daljšem pojasnilu poročevalca odb. Ravni-harja in nekaterih pripomnjah župana in podžupana se je načelno vsprejel nasvet odseka ad hoc, da se s 1. majem bodočega leta oživotvori mestna godba, za katero bode mestna občina prispevala vsako leto 1500 gld., za napravo instrumentov in drugih potrebščin pa posodila jednako svoto, ki se bode pozneje vrnila iz godbenega fonda. Vsprejme se 30 godcev in imenuje kapelnikom vpok. vojaški kapelnik Stern z mesečno plačo 60 gl. Stroški za vzdrževanje te godbe se proračunavajo na leto z 8.000 gld., za katere bodo prispevala poleg kranjsk

hranilnice tudi glasbena društva. Ob jednem se pa naroča magistratu, naj v 14 dneh predloži godbena pravila, ker le na podlagi teh je možno definitivno sklepati. Poslednji dostavek se je vsprejel po nasvetu podžupanovem.

Ostale točke dnevnega reda so se deloma rešile v tajni seji, deloma pa, in mej temi tudi predlog glede znižanja volilnega cenzusa in razširjenja volilne pravice za občinski svet, se postavijo na dnevni red prihodnje seje.

Konečno je še odbornik dr. Požar pojasnoval slabo stanje sedanjega gimnazijskega posloplja in prosil župana, naj bi na merodajnem mestu pospešil rešitev vprašanja glede novega gimnazijskega posloplja.

Zupan je obljubil, da bo ustregel tej želji, podžupan pa pripomnil, da se v deželnem šolskem svetu že preresetava to vprašanje in je nade, da se prihodnje leto prične z zidanjem.

Tedenski koledar.

Nedelja, 12. decembra: 3. adventna, ev.: Janez Krst. pričuje o Kristusu. Jan. 1. Sinezij m. — Ponedeljek, 13. decembra: Lucija d. m., Otilija d. — Torek, 14. decembra: Spiridijon, Nikazij šk. — Sreda, 15. decembra: Cecilija m., — Četrtek, 16. decembra: Evzebij šk., Albina m. — Petek, 17. decembra: Lazar sp., Berta. — Sobota, 18. dec.: Pričak. poroda D. M., Gracijan šk. — Lunin spremin: Zadnji krajec 17. decembra ob 5. uri 20 m. zjutraj. — Solnce izide 15. decembra ob 7. uri 43 m., zaide pa ob 4. uri 9. m.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 11. decembra.

(Shod katol.-političnega društva) Odbor katoliškega-političnega društva je sinoči sklenil, prirediti prihodnjo nedeljo 19. t. m. ob petih popoldne v prostorih katoliškega doma društveni shod, na katerem bodo gospodje državni poslanci poročali o sedanjih političnih razmerah in o tem, kako je sedaj delovati Slovincem. Natančnejši vspeled priobčimo prihodnji teden.

(Namestniške premembe.) Prški „Politik“ se poroča z Dunaja, da se bodo v bližnji bodočnosti vršile nekatere namestniške premembe. Ces. namestnik na Moravskem baron Spens-Boden gre 1. januarja v pokoj. Kot njegov naslednik se v prvi vrsti imenuje tirolski namestnik grof Merweldt, eventualno tudi štajerski namestnik marki Bacquehem in bivši trgovski minister baron Glanz. Tržaški namestnik vitez Rinaldini v kratkem odstopi, kot kandidata na njegovo mesto se imenujeta baron Glanz in Merweldt. Dalje se govori, da pride dež. predsednik v Bukovini, grof Goess, za namestnika na Tirolsko, v Bukovino podpredsednik v niže-avstrijskem namestništvu baron Bourguignon in v Gradec baron Hein. Kaj pa je s Koroško?

(Slovenski krščansko-socijalni del. zvezi) so zopet pristopili trije ustanovniki in štirje podporni člani. Svoj pristop so naznanila dalje krščansko-socijalna društva iz Zagorja, Prevalj, Cerknice, Horjula, Št. Petra na Krasu, Sv. Križa pri Litiji in Trbovelj. V ponedeljek dne 6. t. m. je imela „Zveza“ sestanek odposlancev posameznih društev, da se razgovore o tesnejši zvezi vseh slovenskih krščansko-socijalnih nepolitičnih društev. Sklenilo se je v tem oziru, spremeniti nekatere točke pravil. Do tedaj naj društva blagovolijo počakati z vsprejemom.

(Profesor Novak in slovenska stenografija.) Našim bralcem je znano, da je objavil gospod profesor Fr. Novak, sedaj delujoč na c. kr. gimnaziji v Kranju, že več lepih, vsestransko premišljenih razprav o slovenski stenografiji, in sicer najprej v izvestju novomeške in potem dvakrat v izvestju kranjske gimnazije. V svojem času smo tudi mi o njih pohvalno govorili. Da se razvidi, kako opravičena je bila naša sodba, navajamo nekaj vrstic iz obširne ocene, katero prinaša letošnji „Stenograf“, glasilo hrvatskega stenografskega društva v Zagrebu, št. 9. Ocenjevalec piše: „Kar sem o Novaku že lani rekel, da je on namreč izredno marljiv, umen in vesten stenografski delavec, to trdim opravičeno tudi letos ter še dodajem, da je Novak tudi izborni jezikoslovec. Ne samo, da temeljito pozna in pazno zasleduje razvoj stenografske literature, on pozna tudi jezik in se na njega vedno pri svojem

delu prav pazno ozira.“ . . . „Ni torej čudo, da je Novak s svojimi korenitimi razpravami obudil pozornost tudi med neslovenskimi stenografi Ze sama razdelitev kaže nam mojstra, kateri je stvarino logično in lepo pregledno razvrstil.“ (Potem nasleduje razkroj razprave.) „Srednje okrajšave v slovenskem debatnem pismu izdelal je Novak določno, kratko, jasno in temeljito, ali pa z jedno besedo povedano: mojstersko.“ Podobno laskavo govoré o Novakovi razpravi v letošnjem izvestju kranjske gimnazije v Pragi izhajajoči „Těsnopisné listy“, číslo 10., str. 72, ter izražajo željo, katero smo že tudi mi izrekli, da bi namreč vrli gospod profesor zbral svoje sestavke in jih objavil v posebni knjigi. Kakor čujemo, izpolnila se nam bo ta želja — morebiti prav kmalu.

(Odlikovanje.) Sv. oče papež Leon XIII. je odlikoval z diplomom z dné 27. novembra t. l. tukajšnjega lekarja gosp. Gabrijela Piccolija s tem, da mu je podelil za njegovo osebo naslov „zložnika Nj. svetosti“; in mu dovolil pri njegovi tvrdki imeti papeški grb. Piccoli si ga je zaslužil s tem, da leta in leta daje ljubljanskim dobrodelnim zavodom, kakor Marijanišču, Lichten-thurnovemu dekliškemu sirotišču i. dr. zdravila brezplačno.

(Slovensko gledališče.) S sinočno opero „Trubadur“ smemo biti popolnoma zadovoljni. K izvrstnemu vspehu je seveda najbolj pripomogel g. Nolli, ki je dovršeno pel in igral vlogo grofa Lune in zato tudi žel pohvalo pri odprti sceni. Ravno tako primadona gospod. Sevdikova. Azueno pela je gospodičina Horvato va, Monrika pa g. Raškovic, ki se sme meriti z vsemi dosedanjimi predniki v tej vlogi, kakor z g. Benešem, Purkrabekom in lanskim Binderjem. Dopadal je g. Fedjckovski v svoji vlogi, kakor tudi gospod Rus v manj hvaležni vlogi. Pohvalno nastopal je včeraj tudi zbor, posebno moški v tretjem dejanju. Gledališče je bilo še dokaj dobro obiskano.

(Duhovne vaje ali eksercicije za moške v misijonski cerkvi presv. Srca Jezusovega.) Misijonska družba sv. Vincencija Pavlanskega se radostnega srca spominja lanskih duhovnih vaj za moške — ker so vendar ovirala med letom razna misijonska opravila, sklenila je za božične praznike pripraviti mladenčem in možem posebno duhovno veselje. Obhajale se bodo namreč duhovne vaje samo za moške od 24. decembra zvečer do 28. decembra zjutraj v misijonski cerkvi presv. Srca Jezusovega. Uljudno se torej vabi cvet in nade naroda, preljuba mladina, srčno bodite pozdravljeni stebri družinski, predragi gospodarji, vsakoršnega stanu — iz Ljubljane in okolice. Udeležujte se te božične slovesnosti s tako vnemo, kakor lansko leto. Vršile se bodo eksercicije po sledečem vspeledu: V petek 24. decembra ob 7. uri zvečer: uvodni govor; v soboto 25. in nedeljo 26. decembra: zjutraj ob 6. uri sveta maša z blagoslovoma, 3/4. prva pridiga, dopoldne ob 3/4.10. sveti rožni venec, ob 10. slovesna sveta maša, ob 11. druga pridiga, zvečer ob 3/4.7. sveti križev pot, ob 7. tretja pridiga, ob 3/4.8. sv. blagoslov; v ponedeljek 27. decembra: zjutraj ob 4. uri tiha sveta maša, ob 3/4.5. prva pridiga, ob 3/4.6. sveta maša z blagoslovoma, dopoldne ob 3/4.10. sv. rožni venec, ob 10. slovesna sveta maša, ob 11. druga pridiga, zvečer ob 3/4.7. sveti križev pot, ob 7. uri tretja pridiga, ob 3/4.8. sveti blagoslov; v torek dne 28. decembra: zjutraj ob 4. uri sklepni govor, sveti papežev blagoslov, sveta maša in skupno sveto obhajilo in potem zahvalna pesem in blagoslov. Kdor se te dni udeležuje, kolikor mogoče, naukov in vredno prejme sveta zakramente v katerikoli cerkvi, dobi popolen odpustek in ob sklepu sveti papežev blagoslov s popolnim odpustkom. Kristus naj živi, vlada in kraljuje v krščanskih moških sreih!

(Iz Št. Petra na Krasu) dne 7. dec. V nedeljo dne 5. dec. popoldne ob 4. uri je bil v tukajšnji šoli občni zbor tukajšnje kmetijske podružnice. Zborovanja se je vdeležilo v kljub slabemu vremenu lepo število kmetovalcev. Za blagor in napredek kmetijstva vneti gospod predsednik I. Zupan otvori zborovanje in pozdravi zborovalce. Potem je poročal o delovanju in stanju podružnice. Poročal je o dobrem uspehu umetnih gnojil, katera je vsled sklepa lanskega občnega zbora naročil ter tudi poskušnjo z imenovanim gnojilom napravil. Uspehi teh gnojil, kakor Tomasova žlindra in kajnit so tako očividni, da jih je gospod predsednik toplo priporočati zamogel. Tudi uspehi travniške brane so se že letos tako ugodno prikazali, da se zamore toplo

priporočati, da si jo vsak ali vsaj več kmetovalcev skupaj naroče. Skušnja je pokazala, da s to brano povlečeni travnik daje skoraj tretjino več krme nego nepovlečen in poleg tega dobi kmetovalec tudi dobro steljo. — Poročal je potem gospod S. Punčah, nadučitelj iz Slavine kot zastopnik dne 8. julija na glavni skupščini slav. c. kr. kmet. družbe v Ljubljani. Povedal je jedro vsega programa (vspeleda) in pojasnil nam vse pri glavni skupščini v korist kmetijstva sprejete predloge tako jasno, da se je pokazal popolnoma sposobnega kot zastopnik pri enakih skupščinah. Potem je poročal gospod Franjo Margon kot poslanec na splošnem kmetijskem shodu na Dunaju. Razložil nam je ves vspeled ter pojasnil vse poglobitve resolucije, katere so predlagali govorniki pri tem shodu. Slišali smo od njega marsikaj zanimivega in koristnega za kmetijski stan. Izrekla se je obema poročevalcema hvala za jedernato poročilo. Glede vravnave vode Pivke, katera vsako leto tisoče kvintalov sena uniči ali pa tako pokvari, da ni za nobeno rabo več, je nastal zelo živahen pogovor. Konečno se je sklenilo, da tukajšna kmet. podružnica še jedenkrat potrka na za vrvanje Pivke kompetentno mesto in se obrne tudi s prošnjo do deželnih poslancev, ker tukaj je sila. Potem predloži gospod predsednik zbora 5 nožev za obod (bodalec) ter pričujočim pojasni, kako naj se bodalec pri napanju govede rabi. Bodalec je gospod predsednik razdelil med kmetovalce posameznih vasi in potem zborovanje z nado, da v povzdigo kmetijstva koristni nauki padejo v rodovitno zemljo in dober sad obrode, zaključil.

(Iz Goča na Vipavskem) Sv. misijon bomo obhajali tukaj od 19. do 26. t. m. Vodila ga bosta č. oo. Doljak in Vrhovec iz družbe Jezusove.

(Poslano „Slovenskemu Narodu.“) Franc Podržaj iz Gabrovca št. 12. vpričo podpisanih prič potrjujem, da v bolezní mojega brata Antona dne 2. dec. 1897 prav noben človek ni šel na Krko k župnijski cerkvi iskat duhovnikov za sv. obhajilo, ampak resnica je, da sem imel duhovnika skoro doma, v domači vasi, v kateri je bila občinska volitev. Pri Matijevcu v Gabrovcu, na sredi naše vasi, sem povedal g. kaplanu, kako je z bolnikom, in so ga šli precej izpovedat. Pot do 20 minut oddaljene župnijske cerkve so mi pa še prihranili, ker so sami povedali cerkovniku za sv. obhajilo. — Ker piše „Slov. Narod“ v št. 279, od dne 2. dec. 1897, je grdo obrekovanje, pisec onega dopisa pa obrekovalec! — Gabrovce dné 9. dec. 1897.

Fran Podržaj.

Janez Uršič, Jože Zupančič, priči.

(Potres.) Sinoči ob 3/4.7. uri se je čutil v Ljubljani potres, trajajoč dve do tri sekunde s podzemljskim bobnenjem. Škode ni povzročil nobene.

(Iz Celovca,) dne 10. decembra. Da je ljubljanski mestni svet s posebno resolucijo označil stališče Slovincem do zadnjih dogodkov na Dunaju, našim Nemcem nikakor ni po volji. Po svojih listih zavijajo in jo grde, kar se le dá, pa tudi po občinskih zbornicah ropotajo zoper njo, oziroma zoper slovenski občinski zastop ljubljanski. — Občinski zbor beljaški v tem oziru nadkriljuje vse druge. V vsaki seji spravlja kaj novega na dan. V zadnji seji se je zopet bavil namesto z drugimi, z nemškona-cijonalno političnimi stvarmi, vspeledoval obstrukci-oniste, naj vztrajajo v kljubovanju, ropotanju itd. in se nadalje vveda ob izjavi ljubljanskega mestnega zastopa. Res čudni ljudje so ti naši Nemci! Njim bodi dovoljeno vse, svet naj hvali vsako njihovo, bodisi še tako predrzno in krivično početje, a ko se drugi branijo na prav skromen način, zavajajo vsi, kakor bi se jim godila kdo zna kakšna krivica.

(Koroške novice.) Poroča se nam: Koroški „Bauernbund“ hoče prihodnji svoj shod napraviti na Ziljski Bistrici, v Sovodji, ali na kakem kraju okrog Sinčevasi (!) Na slovenski strani „bauernbund“ prav ničesar nima opraviti in zadnji čas je, da se ga Slovenci jedenkrat za vselej odkrižate in pokažete duri tudi „Bauernzeitung-i“, ki v umazanosti in grdem zavijanju presega že judovske liste. Odbor „bauernbunda“ objavlja resolucijo, da odobrava postopanje (to je: kričanje, pretepanje itd.) nemških državnih poslancev, se jim zahvaljuje za to in jih pozivlja, da naj še nadalje tako „branijo nemštvo“. No, kmetje, vidite, tako Vam hoče „bauernbund“ pomagati, da podpira razgrajanje, kateri zabranjujejo vsako za ljudstvo koristno delo. Slep mora biti, kdor ne spozna namene „bauernbunder-jev“! Dregajo tudi z izdajo „Kmetkega lista“. Ta porod pa že dolgo traja, mora biti res težek. Upamo,

da boše mrtvorjeno dete, — če sploh pride na svet! — Prestavljeni so učitelji: K. Strobl iz Velikovec v Göseling; A. Rösch iz Domačal v Lipo nad Vrbo; Fr. Woschitz iz St. Lenarta pri sedmih studentih v Domačale; A. Zolli je nastavljen kot učitelj v St. Lenartu. — Zemljiškega davka se je odpustilo koroški deželi 63.494 gld., z drugimi odpustki vred se je naši deželi znižal davek za — 140.081 gld. — Pogorel je dne 26. novembra t. l. Križnov skedenj v Gosinjah blizu Trušenj. Škoda je precejšna. — Deželni šolski svet priporoča deželnemu odboru ustanovitev meščanske šole v Velikovec. Kaj pa je tega treba? — Načelnikom krajnega šolskega sveta v Železni Kaplji je izvoljen tamošnji č. gosp. župnik Fran Lenc. — V velikovski „Narodni šoli“ vrši se letošnja božičnica dne 28. dec. s prav zanimivim vspehom. Darovi zanje so dobro došli!

(8 Krke.) Mrtvi drugače molčijo, naš pokopani stari občinski odbor pa cvili in vpije, da se Bogu smili! Dne 2. dec. smo ga položili k počitku. „Sl. Narod“ v svoji 279. št. pretaka po svojem dopisniku za njim solze — debele kakor vinske jagode. O jej! Pa da bi bili vsaj možje-junaki vrgli „izvrstni odbor narodno zavednih mož“, toda čujte: „Kaplan je tri dni letal po vsi občini, zlasti po hribih“ (veste kaj, dopisunče, škoda, da niste popisali, kako mu je frak odletoval, saj ste v „Narodu“ dostikrat tako brali) in nagnal k volitvi po besedah „Naroda“: „Uboge in hrome in slepe in kruljeve!“ Jokajte, ljudje božji! Same krevlje beraške, kruljeve, hrome, škiljaste in neumne so vzele občini Krka „izvrstni odbor narodno zavednih mož“. „Res žalostno je“, pišete, jaz se v tem z vami popolnoma strinjam. Pet solz mi je že kanilo na dopis, tako „žalostno in smešno je“, veste solz od smeha, pa deset jih bo še! A sedaj „Narodov“ dopis malo pregledjmo! Dve veliki resnici sta v njem. Prva: liberalci smo popolnoma propadli, v občinskem odboru nimamo ne jednega sedeža. Druga: g. župnik, kateremu nasprotujemo, je še silno priljubljen, ljudje ga volijo in poslušajo. Odkrito povedano, te pohvale, ki jo g. župnik popolnoma zasluži, se od vas nismo nadejali. Kar pa je v dopisu drugega, to je laž, neumnost in hudobija! Vse bom dokazal. — V „Narodu“ stoji: „... župan, kateri je vodil vse občinske zadeve v najlepšem redu“. No, župan je bore malo vodil, temveč Fortunat, kar vé že vsak otrok. „Najlepši red“ se bo pa šele potem spoznal, kadar prevzame novi odbor v roke zapisnike. Prelep red pod Fortunatovo vlado se je kazal zlasti v imeniku volilcev, ko ste naše, kot Zagarja, Grbca kar izpustili, Štupniku ime predrugačili itd. Krasen red smo videli tudi na večer volitve, ko v županovi pisarni skoro luči ni bilo dobiti. „Samo na korist občanov in blagostanje cele občine“, pišete, da ste delali. Ako bi bili, dobro bi bilo, saj zato je župan prisegel, to je njegova dolžnost. Toda dvomimo o tem. Komu je pa to na korist, če imajo odborniki sedaj lov za 5 gld., včasih je pa dobila občina zanj čez 30 gld.? Ali bi bilo tudi celi občini koristilo, ako bi bila dobila Fortunat in Hočevar od Grada vsak 50 gld. nagrade, ker sta kupila za učiteljsko stanovanje Opaldarjevo hišo? Ej, občni blagor, kdo se meni zate! Lasten dobiček — ta, ta! Le vprašajte županovega tajnika, kaj ga bolj boli: propad pri volitvi ali njegova služba, ki jo bo izgubil. Volilci kar nič ne vedo, kaj posebnega bi se bilo pod starim odborom storilo za blagostanje občine. Pokažite vendar, kaj ste naredili! Devetletni vaš trud je ostal brez hvaležnosti, sedaj „smo dobili povsem nov občinski odbor, sestavljen iz samih župnikovih pristašev, samih klerikalnih klečepalcev“, javkate v „Narodu“. To je prvi poklon novemu odboru, ki bo morda v 3 letih več storil, kot stari v devetih. (Konec sledi.)

(Prihod nadvojvode Jožefa Ferdinanda v Celovec) Iz Celovec, dne 10. dec. Danes popoldne ob 1/5. uri je došel z dunajskim vlakom v Celovec nadvojvoda Jožef Ferdinand, ki je pridelen kranjskemu pešpolku pl. Milde št. 17. kot c. in kr. stotnik. Sprejem na kolodvoru se je vršil z običajno vojaško slovesnostjo. Navzoči so bili vojaški dostojanstveniki, mogočni strelci so naznanjali prihod nadvojvode. Dalje so ga pozdravili zastopniki vseh tukajšnjih uradov, dež. predsednik, mil. knezoškof, dež. glavar, župan z obč. odborom itd. Pred kolodvorom se je zbralo jako veliko ljudstva, ki je burno pozdravljalo visokega gosta. Na cesarskih poslopjih so razobesili zastave, mesto pa ni razobesilo niti jedne zastave! Ko prihajajo nemška društva, par nemških pevcev, pivovarjev ali hribo-

lascev, za katere prav nihče ne vé, razobešajo zastave, za uda visoke cesarske rodbine — jih nimajo! Komentar nepotreben!

(Iz celovške škoflje.) Na župnijo Marija Vajčah je prezentovan č. gosp. Fr. Hilpert, provizor v Kamnigoric, na župnijo Silbereg pa č. gosp. Fr. Buben, župnik v Pöllingu. — V mašnike posvetil je milostljivi g. knezoškof dne 7. t. m. tri klerike kapucinskega samostana v Celovec, č. gg.: Fr. Eisler, G. Čol in A. Fetzl. — V stalni pokoj stopi veleč. gosp. Jož. Tavšič, župnik v Hodišah. — Premješena sta č. gg. kaplana: L. Franta iz Sovodja v Beljak in V. Tesař iz M. Roj v Sovodje. — Misijon je bil v zadnjem času v Pokrčah, Grabštanju in Vetrinju ob Celovec. Povsod sta bila voditelja č. oo. Doljak in Vrhovec S. J. Januvarija meseca bode misijon v St. Kančianu.

(Dobro domače sredstvo) ter hišno zdravilo, ki bolečino tolaži in pri prehlajenju pomaga, je v Praški lekarni Richterjevi napravljen Liniment. Capšici comp. Cena je nizka: 40 kr., 70 kr. in 1 gld. steklenica, ki je poznati po rdečem sidru.

* * *

(Sejmi po Slovenskem od 13. do 18. decembra.) Na Kranjskem: 13. v Gor. Logatecu, Mengšu, Mišjem Dolu, Radovljici, na Slapu pri Vipavi v Šenučah, v Zagarju, v Trstjanjevi in Višnji Gori; 16. v Skocijanu. — Na slovenskem Štajerskem: 13. v Studenicah in Zalcu; 14. v Ljutomeru. — Na Koroškem: 13. v Paternijonu; 17. v Milstatu. — Na Primorskem: 13. v Tolminu; 14. v Kastvi in Vencu; 16. v Ogleji.

Darovi.

Za Jeranovo dijaško mizo. Iz zapuščine g. Jos. Nakusa po g. dekanu M. Erjavcu iz Vipave 14 gld. — Fr. Olausus iz Dražgoš za Miklavževino dijakom 1 gld. 50 kr. — Nekdo 10 gl. — M. N. iz Zapog 5 gl. — G. župnik K. Miklavčič 2 gl. — Bog plačuj stotero!

Za gimnazijsko kapelo v Kranju so darovali: veleč. gosp. Martin Malenšek, mestni župnik pri sv. Petru v Ljubljani, zlat za 10 frankov; Uršula Jekovec iz Kranja, 5 gl.; neimenovana dobrotnica 2 gl. — Bog obilo povrni!

Telefonična in brzojavna poročila.

Dunaj, 11. decembra. Nemško-nacionalne stranke izvrševalni odbor je objavil izjavo, v kateri pogreva stare fraze, napadajoč Badenijevo vlado in večino. O Gautschevi vladi pravi, da Nemcem ni prišla toliko nasproti, da bi se moglo pričeti redno parlamentarno delo, ter dostavlja, da bo to delo toliko časa nemogoče, dokler se ne razveljavijo jezikovne naredbe.

Dunaj, 11. dec. Liberalno veleposestvo je tudi izdalo izjavo na svoje volilce, ki v nekoliko zmernejših besedah isto pove, kar izjava nemških nacionalcev. Iz izjave se razvidi popolno jasno, da tudi liberalno veleposestvo poslušno caplja za razgrajacema Schönererjem in Wolfom, ki dejanjski sedaj vodita vso politiko liberalnih Nemcev v Avstriji.

Dunaj, 11. decembra. Splošno se zatrjuje, da je grof Dzieduszycki odbran za ministra za Galicijo v Gautschevem kabinetu.

Pulj, 11. decembra. Včeraj popoldne ob polu tretji uri se je vršil pogreb poveljnika mornarice, admirala Sternecka, ob obilni udeležbi.

Praga, 11. dec. Danes so se pričele sodne obravnave pri kazenskem sodišču proti onim, katere je policija in vojaštvo aretovalo radi javnih nemirov, ropanja in požiganja. Do 12. ure je bilo obsojenih šest zatožencev v jedno do triletni strogi zapor.

Praga, 11. decembra. Dr. Rieger, obhajajoč svoj 80letni rojstni dan, prejel je raznih čestitk iz cele dežele. Tudi izvrševalni odbor kluba mladočeških poslancev mu je čestital, kar kaže, da hočejo Čehi združeni izvojevati vsiljeni jim boj.

Levov, 11. decembra. Mesto Levov je imenovalo grofa Badenija častnim meščanom. — Jutri je v Krakovem velik ljudski shod, katerega se udeležijo tudi člani češkega kluba.

Budimpešta, 11. decembra. Ogerska poslanska zbornica je koncem včerajšnje seje rešila tudi vladno predlogo o spremembi krajevnih in občinskih imen. Predlog saškega zastopnika, naj se dovoli raba dosedaj navadnih imen vsaj v delokrogu avtonomnih oblastev, je večina odklonila, vsprejela pa predlog posl. Pulszkega, da se v šolskih knjigah tiskajo poleg uradnih v oklepaju tudi sedaj običajna imena.

Berolin, 11. decembra. V včerajšnji seji državnega zbora se je mej drugimi tudi vložil predlog glede obdavčenja saharina, cukarina in drugih sladnih snovij ter povišanja vvozne carine.

Pariz, 11. decembra. Dosedanji poslanik baron Mohrenheim je ostavil dosedanje mesto ter je novim ruskim poslanikom v Parizu imenovan knez Urussov, dosedaj poslanik v Bruselju.

Rim, 11. decembra. Rudiniju se je posrečilo, sestaviti nov kabinet, čegar člani bodo, ako se v zadnjem hipu kaj ne spremeni, nastopni možje: Rudini, Zanardelli, Visconti-Venosta, Brin, Luzzati, Codronchi, San Marrano, Sineo in Branca. Nekateri listi poročajo, da prevzame ministrstvo za javno delo Riccardi, Cocco-Ortu pa poljedelsko ministrstvo. Najkasneje jutri se kriza reši definitivno.

Rim, 11. decembra. „Agenzia Stefani“ poroča, da današnji uradni listi najbrže že objavijo imena mož preosnovanega kabineta. Dosedanji zunanji minister Visconti-Venosta je izdal določno izjavo, da prevzame dosedanja posel tudi v novem kabinetu. Državni zbor se najbrže otvori že prihodnji torek.

V sedanjem času za jemanje najbolj pripravno pristno, čisto in sveže 53 7

— dorševo med. ribje olje —

je ugodnega okusa in lahko prebavljivo. — Cena steklenici 50 kr., dvojna steklenica 1 gld. Priporoča

lekarna L. Leustek v Ljubljani, Resljeva cesta št. 1, poleg mesarskega mosta. Telefona št. 68 je slav. občinstvu v poljubno porabo.

— Usporišni seznam —

10. decembra, Marija Furlan, poslovojeva hči, 2 1/4 leta, Strelške ulice 8. božjast.

9. decembra, Franc Stanko Vdovič, duhov., 27 let, jetika.

V vojaški bolnišnici:

6. decembra, Jakob Podboršek, patent. invalid, 69 let, ostarelost.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306.2 m.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padavina v 24. urah v mm.
7	9 zvečer	732.1	—0.6	sr. sever	oblačno	
8	7. jutraj	729.5	—1.3	sl. jzah.	oblačno	0.0
	2. popol.	728.9	—0.5	sr. svzh.	del. jasno	

Srednja včerajšnja temperatura —0.1°, za 0.9° nad normalom. Sinoči ob 6 1/4 uri slab navpičen sunek, ki je trajal 2 sek.

Uradne
in trgovske
KOVERTE
s firmo priporoča
KAT. TISKARNA
v Ljubljani.

100 do 300 gld.

na mesec lahko pošteno zasluži sleherni ter povsod brez zguba, ako hoče prodajati postavno dopuščene srečke in državna pisma. Ponudbe na Ludovika Oesterreicher, Budapest VIII, Deutschegasse 8. 459 10-10 733 10-6

Raba tega v zamašek vžganega znamenja in ru-deče vrelske etikete se priporoča kot varstvo proti pogostim ponaredbam

Mattonija Giesshübler kislá voda.

4 50

Izvirnik: Giesshübl Sauerbrunn, želez. postaja, zdravilno kapališče pri Karlovih varih. Prospekti zastoj in franko.

V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih specializiranih prodajalnicah in trgovinah z jestevinami in vinom.

Gosp. lekarnarju Piccoli-ju

v Ljubljani.

Podpisani usoja si Vašemu blagorodju uljudno naznaniti, da rabi poslano tinkturo za želodec (Tinctura Rhei composita G. Piccoli) z izvrstnim uspehom proti želodčnemu in kataru v črevesih, isto tako tudi proti jetrnim in žolčnim izlivanjem.

Bolnišnica usmiljenih bratov.

Gradeo, dné 2. februarija 1897.

Provincijal
brat Emanuel Leitner.
nadzdravnik.

232 100—73

Primerna darila za Božič in novo leto!

Kanarčki.

Fini pristni harški žlahtni žvrgolivci.

337 10-1 (Echte Harzer Kanarienvogel.)

razpošiljam s povzetjem po 4, 5, 6 in 8 gld. jednega, v osmih dnéh poskusnje ga tudi zamenjam; samice istega rodu po 1 gld., s čopico po 1 gld. 50 kr. Jamčim za vrednost in živi dohod. Pri vprašanjih prosim pismeno znamko priložiti.

Srečko Tomažič,

Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 33.

804 20—20

Katol. Bukvarna v Ljubljani priporoča:

Koledar katol. tiskovnega društva za l. 1898, namenjen zlasti slovenski duhovščini, obsega tudi „imenik učencev“ za več ko 400 šolarjev. Neudom stane krasno vezan gld. 1-20. Premišljevanja o življenju našega Gospoda Jezusa Kristusa za vse dve celega leta. — Spisal o. Brunon Vercurryse, duhovnik D. J.; preložil lavantinski bogoslovci. — I. zvezek (od 1. prosinca do 30. rožnika) velja broš 1 gld 50 kr., po pošti 10 kr. več. — Drugi del izide okoli Velike noči.

500 52—20

Preč. duhovščini
uljudno priporočam
svojo delavnico
za
slikarijo na steklu,
zlasti za izdelovanje
cerkvenih oken
z umetno slikarijo
Ed. Stuhl
v Gradeu.
Annenstrasse 35.
Najboljša sprida
in pohvale
za izvršena dela
razpošiljam na
zahtevo.

Oblastveno dovoljena

popolna razprodaja

elegantnih predmetov primernih za božična in novoletna darila.

Cene so neverjetno nizke.

822 8

FR. STAMPFEL v Ljubljani, Tonhalle.

Bortolo Sardotsch, Koper

(tvrška obstoji od l. 1828)

prodaja

domača in inozemska olivna olja.

Na zahtevanje pošilja vzorce brezplačno in franko.

Ozir poštenosti,

zmernih cen in točne, redne postrežbe so najboljši dokaz razni samostani, cerkvena predstojništva in zasebniki, kateri pri gornji tvrdki kupujejo vse, kar potrebujejo takega blaga, od najfinjšega namiznega olja do goriva in olja za mazanje strojev.

674 52

Pri
Taboru
Primerni kupni
kraj za
božična
in
novoletna
darila.
Po jako nižanih
cenah

se prodajajo:
Odmerjene obleke po 6 in 7 metrov
od gld. 1-30 naprej.

Šifon in blago za srajce, kosi po
23 metrov, gld. 4-80.

Sukno za obleke za gospode in
dečke.

Sukno za obleke za dame, različne
vrste.

Barhent za obleke v največji izbiri.

Vrvni-piké in atlas-barhent.

Ogrinjala in volnene rute.

Najnovejše v Echarpes.

Perilo za gospode, ovratniki in
kravate.

Žepni roboi.

Garniture in preproge.

Predpasniki itd.

Minibek

&

Worsche

Ljubljana,

Marijin trg šte. 1,

nasproti frančiškanski
cerkvi.

831 1--1

Preselitev trgovine in priporočilo.

Slav. občinstvu iz mesta in z dežele uljudno javljam, da sem preselila svojo

trgovino s kramarskim in drobnim blagom

na Glavni trg št. 11

nasproti znani trgovini tvrške Fr. Kollmann.

Priporočam se uljudno v nadaljno naklonjenost ter zagotavljam, da bodem postregla vselej z najboljšim blagom.

Velespoštovanjem

M. Žargi v Ljubljani.

820 3—3

Kinč in okraski za božična drevesa.

Svečice za božična drevesa.

Kovana stojala za božična drevesa, gld. 1-40 in višje.

Igrače — božična darila.

Dobitki za tombolo in strelske družbe.

Vsega na izbiro po najnižjih cenah priporočam

spoštovanjem 829 5—1

Ivan Kordik,

zaloga galanterijskega blaga in igrač,
Prešernove (Slonove) ulice št. 10—14.

Otvoritev gostilne.

Zahvaljujoč se za dosedanje zaupanje naznanjava svojim čl. gostom in slavnemu občinstvu sploh, da sva se s svojo gostilno preselila

na Turjaški trg št. 1

v novo hišo „Katoliške družbe“.

Točiva izvrstna ter pristna **dolenjska, štajarska in istrjanska vina**, pa znano **Kozlerjevo cesarsko pivo**. Vsekčas postreževa z okusnimi, gorkimi in miznimi jedili.

Na razpolago imava tudi snažno uravnane sobe za prenočevanje.

V mnogostevilni obisk se priporočava

784 24—4

Andrej in Ana Zalar.

Na Najvišje povelje Nj. c. in kr. apostolskega veličanstva

XIX. c. kr. državna loterija

za skupne vojaške dobrotne namene avstro-ogerske monarhije.

Ta **denarna loterija** — edina v Avstriji postavno dopuščena — ima **7278 dobitkov v gotovem denarju** v skupnem znesku **341.684 kron.**

Glavni dobitek: 227 3

160.000 kron.

Za izplačanje jamči c. kr. loterijska dohodnija.

Zrebanje bode nepreklicljivo 16. decembra 1897.

Srečka stane 2 gld. avstr. velj.

Srečke se dobé pri oddelku za državno loterijo na Dunaju, I., Riemergasse 7, v loterijskih kolekturah, tobačnih trafikah, pri davčnih, poštah, brzojavnih in železničnih uradih, v me-njalnicah itd. — Igralni načrti za kupovalce zastoj.

Srečke se razpošiljajo poštne prosto.

722 10—10

Vodstvo c. kr. državne loterije.

Novo ustanovljena in novourejena domača

stavninska in umetna steklarija

tvrške 503 13

Avg. Agnola v Ljubljani

Dunajska cesta 9, poleg „Figovec“

ise priporoča prečast. duhovščini n cerkvenim predstojništvom a naročila za izdelovanje

cerkvenih oken in vrat vdelenih s katedralnim steklom ali s svincem obrob-ljenim belim ali barvenim steklom,

s steklom z umetno slikarijo

vse strokovnjaško dobro, zjamčeno in trepčno izvršeno v lastni delavnici, od najprostejšega do najfinjšega dela. — Ob jednom opozarja na lepo svojo zalogo vsakovrstnega

steklarskega blaga

kot so: porcelanasti predmeti, zrcala, steklo v ploščah, svetiljke, podobice, okviri za podobice itd.

Prevzema vsa

stavninska steklarska dela

in popravila po najnižji ceni.

Solidno blago.

Janeza Dogan-a

mizarski obrt

v Ljubljani, na Dunajski cesti št. 15
(v Medjatorji hiši)

priporoča svojo dobro vrejeno zalogo

raznoverstnega politiranega in likanega pohištva.

Garniture, divane, madrace od 16 gld. do 40 gld., madrace na peresih 10 gld., dratene madrace 8 gld. 50 kr., pulte za mašne knjige itd.

Naročila se točno izvršujejo. Cenilnik s podobami zastoj in franko. 323 35-31

Najnižje cene.

Išče se za 2 ali 3 mesece izvežbana, skušena

poštna odpraviteljica,

zmožna nemškega in slovenskega jezika. — Bližji pogoji se izvedo pri o. kr. poštne uradu v St. Jurji pri Kranji. (St. Georgen bei Krainburg.) 834 2-1

Alojzije Večaj

izdelovalec pečij iz glinastih snovij
v Ljubljani, Opekarska cesta 61

preje Igriške ulice 2 47-44

priporoča lepo svojo zalogo

raznoverstnih pečij

od najpreprostejših do najfinišnih, raznobarvne: ružave, zelene bele, pri naročilih pa tudi drugačne barve. V zalogi ima tudi kahljice za štedilnike, sploh razne glinaste izdelke.

Za svoje delo jamči leto dni. Cene so najnižje.

Št. 40.979.

825 3-2

Ustanova za deklice.

Pri podpisnem magistratu izpraznjeno je **jedno mesto** **Valentin Hočevar-jevih ustanov** za deklice v znesku 19 gld. 60 kr. na l-to.

Do te ustanove imajo pravico pred vsem sorodnice ustanovitelja, potem pa deklice v Krakovem v Ljubljani rojene, ki so lepega vedenja in še neomežene.

Prošnje, opremljene s potrebnimi dokazili, vložiti je pri tiskarstvu vložnem zapisniku

do dne 31. decembra letos.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,
dne 2. decembra 1897.

Za

sezono

priporočam svojo bogato zalogo pušk najnovejšega zistema, samokresov itd. in vseh sem spadajočih potrebščin; posebno pa opozarjam na

Novo! trocevke, Novo!

ki se izdelujejo samo pri meni in katere je radi lahkote in priročnosti vsakomur najtopleje priporočati.

Ker sem na Kranjskem jedini puškar, ki se peča le z izdelovanjem orožja, priporočam se p. n. občinstvu za mnogobrojni obisk, ker izvršujem vse v mojo stroko spadajoče nove naročbe in poprave točno, solidno in najceneje.

Veselo spoštovanjem

534 20-18

Fran Sevcik

puškar v Ljubljani, Židorske ulice.

Podpisana ima v zalogi najraznoverstnejše trpežno, krasno blago za bandera, baldahine, raznobarvne plašče, kazule, pluviale, dalmatike, velume, albe, koretelje, prte itd.

sploh vse, kar se rabi v cerkvi pri službi božji. — Prevzema tudi vezenje, prenovljenje stare obleke in vsa popravila. — Izdeluje ročno in pošteno po najnižji ceni bandera in vso drugo obleko.

Prečastite gospode prosim, da se blagovolé pri naročilih ozirajo na domačo trdiko ter ne uvažujejo tujih trdk, družtev in potujočih agentov.

Zagotavlja hitro in najpoštenejšo postrežbo in najnižjo ceno, zatrjuje, da bode hvaležna tudi za najmanjše naročilo.

Najodličnejšim spoštovanjem se priporoča 13 52-50

Ana Hofbauer,

imejateljica zaloge cerkvene obleke, orodja in posode v Ljubljani, Gledališke ulice 4.

4 zlate, 18 srebrnih kolajn, 30 častnih in priznanih diplom.

Kwizde korneuburški redilni prašek.

Živinozdrav. diet. sredstvo za konje govedo in ovce.

Rabi se že tekom 43 let, po največ hlevih, ako žival neče jesti, slabo prebavlja, v zboljšanje mleka in da daje več mleka.

Cena škatlj. 70 kr., pol škatlj. 35 kr. Pristen je le, ako ima poleg natisnjeno varstveno znamko. Dobiva se v vseh lekarnah in drogerijah.

Glavna zaloga:

Fran Iv. Kwizda

c. in kr. avstr.-ogrski in k. ru-munski dvorni zalagatelj
okrožni lekar v Korneuburgu
112 10 pri Dunaji. II.

C. in kr. privilegovani

zavod za izdelovanje orgelj

tvrdke

Fran Čapek

v Kremsu ob Donavi

odlikovana mnogokrat s prvimi darili, član pariške akademije umetnosti

se priporoča v izvršitev vseh v to stroko spadajočih del, kakor: izdelovanje in postavljanje novih orgelj po najnovejšem, preizkušenem stoženo predalnem (Kegellade) sistemu i. t. d.

prenavljanje in popraviljanje orgelj, harmonijev, ameriškega ali poljubnega izvora in velikosti. 121 26-23

Od ustanovitve tega zavoda doslej izvršilo se je v njem 150 novih orgelj, mej temi so se postavile orglje v kremški mestni župni cerkvi (z 48 registri), v prostorjeviški (s 30 registri), v St. Lenartu na Koroškem (z 28 registri), v Cortini di Ampezzo (z 32 registri), v Obertham na Češkem (z 18 registri), v Czepanu na Sedmograškem (z 12 registri) itd. itd.

Dovoljujejo se jako ugodni plačilni pogoji.

V lekarni se tudi dobiva: Pristno francosko žganje v originalnih steklenicah po 60 in 40 kr., med konjak, med. malaga, najboljša, vse po najnižjih cenah. Železnato kineško vino, sagrađa vino (odvajajoče) itd.

Splošno priznan je kina-železnati malaga

kot dietetično, krepujoče in kri tvoreče zdravilno sredstvo, priporočljivo krvi primanjkujočim otrokom, ženskim, rekonvalescentom, sploh slabotnim osebam; Steklenica gld. 1-80, pol stekl. gld. 1-

Prireja se v kemično farmacev-tičnem laboratoriju

lekarne „pri zlatem orlu“

J. Svobode nasl. (Mardetschlaeger)

v Ljubljani

kateri naj se določijo naročila. Ondi dobé se tudi vsa homöopatična zdravila.

Pojasnila na v lekarniško stroko spadajoča vprašanja dajo se radovoljno in brezplačno. 54 52-48

Posestvo na kmetih

na Hrvaškem,

jedno uro od železnične postaje, s tisoč vaganov posestva njiv, je za nizko ceno na prodaj ali v najem.

Ponudba sprejema g. Krejčik v Pogančeu (per Vrbovec) na Hrvaškem. 823 3-3

Krčmarji in zasebniki, kateri želé kupiti

pristna, naravna vina,

obrnejo naj se do 677 15-15

Pavla Sponza

v Rovinju v Istri,

kateri dá popolno jamstvo za pristnost njegovih vin. — Na željo vpošlje vzorce belega in „moscato rosa“, terana in belega isterskega vina.

Preč. duhovščino še posebej opozarja na svoja naravna pristna vina za uporabo pri daritvi sv. maše.

Za Božič in Novo leto znižane cene!

Slavnemu občinstvu priporočam svojo bogato zalogo

raznoverstnih ur, verižic, prstanov, zapestnic, uhanov itd.

po najnižjih cenah.

Zlate ure za gospode od gld. 20- naprej.
Zlate ure za dame od gld. 16- naprej.
Budilke od gld. 1 75 naprej itd.

Šivalni stroji,

cenejši kot drugod!

Razpošilja se točno tudi po pošti. — Ceniki zastoj in franko.

Odličnim spoštovanjem

835 4-1

FRAN ČUDEN, urar v Ljubljani.

Primerna priložnostna darila!

Friderik Hoffmann,

urar, 318 26-15

na Dunajski cesti v Ljubljani,

priporoča svojo

zalogo vseh vrst

žepnih ur

v zlatu, srebru, tuli, jeklu in niklu

ravno tako tudi

nihalnih, stenskih in budilnih ur

in le dobre do najfinišne kakovosti po najnižjih cenah.

Specijalitete in novosti žepnih, nihalnih, stenskih in budilnih ur se vedno v zalogi.

Poprave se dobro in solidno izvršujejo.

Ustanovljeno leta 1870.

Izdelava perila
za gospode, gospé in otroke
na debelo in drobno.
Cena in blago brez konkurence.

Oskrbi cele oprave za neveste.

Oskrbi oprave za novorojenčke.

Za kraj brez graje in za točno postrežbo
jamči trdka

J. C. Hamann
v Ljubljani,

ki s perilom oskrbuje mnogo o. in kr.
častnikov in o. in kr. mornarico.

☛ Cenike nemške, slovenske, laške pošilja
na zahtevo brezplačno. ☛ 86 48

Spricalo. Gosp. Andrej Rovšek je naredil pri župni
cerkvi na Ježici dva prav lična stranska oltarja v po-
polno zadovoljnost podpisane predstojništva.

Predstojništvo župne cerkve na Ježici,
dné 30. julija 1897. 505 52-20

Najboljši spomenik je
slovenski stenski koledar,

ki ima prostor za vsakdanje beležke.

Za privatne in urade priporočen.

☛ Stane 25 kr., s pošto 35 kr. ☛

Dobiva se pri
833 3-1

J. Bonač-u v Ljubljani.

Domača umetnost!

Podobarski i pozlatarski
ateljé

Andrej Rovšek

v Ljubljani, Kolodvorske
ulice 32-34

se priporoča prečast. du-
hovščini in cerkvenim
predstojništvom v naro-
čila na izdelovanje

oltarjev

iz lesa v poljubnem slogu,
kipov

in
svetniških soh

iz gipsa, kamna, lese-
nih itd.

Oltarne skupine

iz različnega materijala.

IVAN KREGAR

izdelovatelj cerkvenega
orodja in posode

v Ljubljani, Poljanska cesta 8.
poleg Alojzijevega

priporoča se prečast. duhovščini, cerkvenim
predstojništvom in dobrotnikom v najna-
tančnejše izdelovanje

**monštranc, ciborijev, ke-
lihov, tabernakljev,
svečnikov, lestencev,
križev** *ua.* 764 5

iz najboljših kovine po poljubnem slogu
in po nizki ceni.

Ker so barake v „Zvezdi“ podrli, sem bil primoran svojo
delavnico prestaviti

na Dunajsko cesto št. 11,
k „Figabirtu“ na dvorišče.

Vse dosedanje in nove naročnike vabim, da me mnogo-
brojno počaste s svojimi naročili ter jamčim za pošteno pa-
ceno delo.

Alojzij Škarjavec,

830 3-1

krojaški mojster,
pri „Figabirtu“ na Dunajski cesti 11.

Predtiskarija. **Franja Meršol** (Vordruckerei.)

Mestni trg št. 18, LJUBLJANA, Mestni trg št. 18

priporoča slav. občinstvu svojo bogato zalogo

predtiskanih, nedovršenih in dovršenih
tkanih in vezanih del, 826 3-2

primernih za **božična darila**, kakor tudi

**lepo zbirko predtiskanih hišnih blagoslovov
in svetih podob.**

Tudi se vsprejemajo bela in pisana vezila v predtisk in popolno izvršitev
v zlatu in svili.

Moja posebna naloga boče vsem p. n. naročnikom vselej postreži solidno, točno in
in ceno z modernim blagom.

☛ Vnanja naročila se po pošti najhitreje izvršujejo. ☛

Ljudska posojilnica,

v Ljubljani, Gradišče št. 1.

Obresti za hranilne vloge 4 1/2 % brez odbitka,
rentni davek plača hranilnica iz svojega.

200 8

832 1-1

Stanje dné 30. novembra 1897.

(18mesečni obstanek.)

Posojila	gld. 606.741-30	Udov 426 z vplačanimi de-	
Naloženo pri hranilnicah,		leži	gld. 2.752-—
bankah, poštah hranilnic		Hranilnih vlog	614.250-19
in gotovine	gld. 59.323-52	Bančni resekomp	30.845-20

Račfajsnovim posojilnicam posodila gld. 258.481-37.

Prometa v 11 mesecih, od 1. januarja do 30. novembra 1897, gld. 3.171.654-38.

Mestna hranilnica ljubljanska

obrestuje hranilne vloge tudi po
novem letu **po 4%**

brez odbitka

novega rentnega davka.

837 4-2

Najboljše in najpripravnejše **drsalke** so

„KONDOR“

„Kondor“, navadne, 1 par gld. 2-
„Kondor“, ponikljane, 1 par „ 3-
„Helios“, ponikljane, 1 par „ 6-
„Halifax“, navadne, 1 par „ 1-40

„HELIOS“

811 12

pri **Andr. Druškovič-u**, Mestni trg št. 10.

Dunajska borza.

Dné 10. decembra.

Skupni državni dolg v notah	101 gld. 45 kr.
Skupni državni dolg v srebru	101 „ 25 „
Avstrijska zlata renta 4%	121 „ 05 „
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	101 „ 60 „
Ogerska zlata renta 4%	121 „ — „
Ogerska krona renta 4%, 200 kron	99 „ 35 „
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	947 „ — „
Kreditne delnice, 160 gld.	352 „ 60 „
London vista	120 „ 55 „
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	59 „ 20 „
20 mark	11 „ 82 „
20 frankov (napoleonor)	9 „ 57 1/2 „
Italijanski bankovci	45 „ 65 „
C. kr. cekini	5 „ 70 „

Dné 10. decembra.

4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	159 gld. — kr.
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	159 „ — „
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	188 „ — „
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	99 „ 70 „
Tisine srečke 4%, 100 gld.	138 „ — „
Dunavske vravnave srečke 5%	129 „ 50 „
Dunavsko vravnavno posojilo l. 1878	107 „ — „
Posojilo goriškega mesta	112 „ 50 „
4% kranjsko deželno posojilo	98 „ 20 „
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	98 „ 40 „
Priporitne obveznice državne železnice	225 „ 50 „
„ „ južne železnice 3%	182 „ 75 „
„ „ južne železnice 5%	125 „ 75 „
„ „ dolenskih železnic 4%	99 „ 50 „

Kreditne srečke, 100 gld.	201 gld. — kr.
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	156 „ — „
Avstrijskega rubeškega križa srečke, 10 gld.	18 „ 75 „
Rudolfove srečke, 10 gld.	24 „ 50 „
Salmove srečke, 40 gld.	74 „ 50 „
St. Genois srečke, 40 gld.	79 „ — „
Waldsteinove srečke, 20 gld.	57 „ — „
Ljubljanske srečke	23 „ 75 „
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	160 „ — „
Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.	3405 „ — „
Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld.	417 „ — „
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	78 „ 25 „
Splošna avstrijska stavbinska družba	91 „ — „
Montanska družba avstr. plan.	129 „ 60 „
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	166 „ — „
Papirnih rubljev 100	128 „ 25 „

☛ Nakup in prodaja ☛

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanje za zgube pri žrebanjih, pri izžrebanju
najmanjšega dobika.
Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“
Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

☛ Pojasnila ☛ v vseh gospodarskih in finančnih stvarih
potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih
papirjev in vestni sveti za doseg kolikor je mogoče visocega
obrestovanja pri popolni varnosti

☛ naloženih glavnice ☛

Izdajatelj: Dr. Ivan Janežič.

Odgovorni vrednik: Ivan Rakovec.

Tisk »Katoliške Tiskarne« v Ljubljani.